

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Petrus de Alliaco censet omnes Beneficiatos contribuere debere
Annatas pro sustentatione Papæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ipsam veniamus, docendum est in antecessum duo esse genera simoniae. Nam vera simonia in eo consistit, si quis aliquod premium temporale recipiat pro re quapiam sacra. Hoc genus simoniae jure divino vetitum est, ut constat ex cap. VIII. Actorum: ubi legimus Simonem magum emere voluisse donum Spiritus sancti, quod per impositionem manuum dabatur. Alterum simoniae genus jure ecclesiastico introductum est. In eam autem inciditur quando res Dei ministerio consecratae, aut pro sustentatione Presbyterorum dedicatae, venduntur: quae licet non sint res spirituales, aliquid tamen spirituale connexum habent, ut loquuntur Canonici juris interpretes & Theologi; id est, considerantur quasi pendentes à functione quadam spirituali. Priscis temporibus, quando videlicet ordinationis vocabulo comprehendebantur impositio manuum & provisio Beneficij, inutilis erat illa distinctio: quia is qui simoniam committebat in verae simoniae crimen incidebat.

II. Sed ut ad rem redeamus, sic censeo. Si ratio habeatur prisci moris & auctoritatis antiquorum patrum, puram esse simoniam, si quis, etiam post ordinationem, pecuniam recipiat; excepto tamen salario Notarij, quod exhiberi debet secundum operam ejus. At si novi juris ratio habeatur, Annatae liberari possunt à suspicionem simoniae.

III. Pars prior facillimè probari potest, adductis auctoritatibus Gennadij Patriarchae Constantinopolitani & sancti Gregorij, Iuris Graeco-Romani, Zachariae Pontificis, & Synodi Parisiensis sub Ludovico Pio; quarum supra facta mentio est. Quibus addi possunt testimonia Doctorum, Guilielmi videlicet Durandus Episcopi Mimatenfis, & Deputatorum Nationis Gallicanae in Concilio Constantiensi, quorum loca supra laudata sunt, & determinatio Concilij Basileensis. Ratio hujus sententiae hinc petitur, quòd cum pecunia illa detur contemplatione ordinationis, aut ob confirmationem electionis, gratia sancti Spiritus venundatur. Neque admitti potest, ut supra laudari auctores adnotarunt, distinctio illa, an pecunia detur ante vel post ordinationem; tametsi verum sit mediocre pecuniae summam accipi potuisse pro jure installationis, juxta Novellam Iustiniani, nisi id quoque prohibitum esset à sancto Gregorio. Sed adversus hoc excipi potest ordinationem ab aliquot saeculis separatam esse à provisione Beneficij, ideòque praxim illam simoniae crimine damnari non posse. Respondet Panormitanus, disputans adversus Papam & Episcopos qui pecuniam recipiunt pro expediendis

titulis Beneficiorum, ordinationem conferre potestatem clavium *in habitu*, sed provisionem superioris tribuere exercitium in actu, id est, executionem ordinationis. *Per titulum Beneficij*, inquit, *confertur executio ordinis & clavium, non tantum temporalia bona.*

IV. Secundum verò jus novum, quod auctoritatem addidit tributis quae Beneficiorum possessoribus imperantur pro necessitatibus Ecclesiae Romanae & sustentatione Cardinalium, Annatae ab episcopatibus exactae liberari quidem possunt à crimine simoniae, sed non à vitio avaritiae. Nam post conditum illud jus Curia Romana novo praetextu usa est ad exigendas Annatas, impositionem videlicet & subsidij, cum antea id non soleret, nondum videlicet evulgato Ecclesiae Romanae arcano, posse eam tributa imperare singulis Ecclesiis. Porro necessitatem illam contribuendi sumptus Ecclesiae Romanae, quae inferioribus Ecclesiis incumbit, fundamentum esse Annatarum affirmavit Ioannes de Scribanis in Constantiensi Concilio disputans adversus Deputatos Nationis Gallicanae, itémque Antonius Synodum Basileensem alloquens nomine Eugenij quarti. Tanti autem ponderis visa est haec ratio Ioanni Gerfoni, qui Constantiae aderat pro Natione Gallicana, ut coactus sit excogitare distinctionem quandam, quae in ejus operibus extat, qua concederet Annatas quidem legitime solvi posse, sed modum eas exigendi non posse tolerari. Annatas tolerat titulo subventionis; sed eas simoniae suspicionem laborare ait, si possessio aut exercitium Beneficij impediatur donec pecunia fuerit persoluta. id quod fusè probat in tractatu de simonia. Alibi tamen materiam istam temperat, his verbis: *Status Summi Pontificis & Cardinalium dum recipit & querit subventiones consuetas in oblationibus, decimis, vel Annatis, & similibus, non debet eo ipso de simoniaca pravitate notari. Nisi forte vitium aliud in executionis modo concurrerit, quod vitium corrigi debet, non exinde status minui, destrui, culpari, vel juribus aliunde debitis defraudari, sicut ab infirmo morbus tollendus est, non subjectum vel corpus destruendum. Oppositum verò pertinaciter opponens, notando generaliter de simoniaca pravitate totum statum istum, temerarius esset, nec ferendus.*

V. Sanè Petrus de Alliaco nullam aliam aetate illa probabilem rationem invenit firmandae Annatarum exactiōni quam contributionem pro sustentatione Curiae Romanae; aequumque esse censuit ut quomodo Levitae contributebant decimam suarum decimarum pro Summo Pontifice Iudaeorum, sic omnes contribuerent Annatas pro susten-

tatione Papæ. Sicut in veteri testamento, inquit, Levita tenebantur decimarum decimam dare Summo Pontifici. Propterea posse justè decimam omnium Beneficiorum exigere, loco verò decime Annatas.

VI. Quare paulò audacior Gersone censo æquum non esse ut prisca severitatem mordicus teneamus quoad Annatas quas Episcopi solvunt, cum ea obnoxia sint interpretationi quæ ipsas liberat à vitio simoniæ, titulo videlicet subventionis. Modus quippe adigendi ad earum solutionem, retentis videlicet Bullis, qui erat lapis scandalii tempore Conciliorum Constantiensis & Basileensis, in consuetudinem versus est absque ulla conquestione Prælatorum aut Principum, qui solutioni huic consenserunt sub titulo subventionis. Ea videlicet ratione tollitur omnis suspicio simoniæ; quandoquidem alio titulo reali & legitimo solvuntur, cujus natura mutari non potest ob modum qui observatur in solutione. Quapropter discedere cogor ab opinione Duareni & Caroli Molinai scribentium exactiorem Annatarum esse simoniacam, etiam post Concordata. Nam præterquam quòd ratio superius adducta liberat Episcopos à suspitione simoniæ, necesse est ut universi pedibus eant in illam sententiam ob rationem quam additurus sum, quæ est maximi momenti. Immanis quippe & horrenda confusio turbaret Ecclesiam, si omnes istæ promotiones essent simoniacæ. Papa quippe esset irregularis, & Episcopis omnibus interdictum esset functionibus sui ministerij. Neque opponi posset Papam, conferendo Beneficium, dispensare ab hoc vitio: quia simonia hæc, si ulla in eo esset, juri divino, super quo dispensari non potest, repugnaret, ut supra dixi; & præterea Papa non posset dispensare super crimine quod ipse committeret.

VII. Attamen non assentior Petro de Alliaco, neque Ioanni de Scribanis, qui in suam sententiam traxerunt omnes ferè hujus ætatis Iuris Canonici interpretes, dum affirmant Summo Pontifici competere jus imperandi tributa clero, & personas ecclesiasticas contribuere debere partem aliquam suorum reddituum pro sustentatione ejus. Iamdiu enim quæstio ista definita est in Gallia: ubi pro lege inviolabili habetur Summum Pontificem nullam contributionem imperare posse in bonis ecclesiasticis absque expresso consensu Regis & Ecclesiæ Gallicanæ. Clara in eam rem sunt verba Pragmaticæ Sanctionis B. Ludovici: *Item exactiões & onera gravissima pecuniarum per Curiam Romanam Ecclesiæ regni nostri impostas vel*

impostas, quibus regnum nostrum miserabiliter depauperatum existit, sive etiam imponendas vel imponenda, levavi aut colligi nullatenus volumus, nisi duntaxat pro rationali, pia, & urgentissima causa, vel inevitabili necessitate, ac de spontaneo & expresso consensu nostro & ipsius Ecclesiæ regni nostri. Eadem quæstio in gratiam omnium personarum ecclesiasticarum definita est decreto Concilij Constantiensis. Declarat sancta Synodus non licere Summo Pontifici indictiones sive exactiões quasunque supra Ecclesias vel ecclesiasticas personas imponere per modum decime, vel alio quovis modo. Si verò causa necessitatis accideret, propter quam esset eidem debitè subveniendum, vocato generali Concilio, secundum quod expediens videbitur & utile, secundum decretum Concilij provideatur eidem.

VIII. Sed heic observandum est, decretum illud fuisse deliberatum post electionem Martini V. Summi Pontificis. Etenim in sessione XL. habita die xxx. Octobris anno MCDXVI. statuitur ut futurus Pontifex post electionem suam deliberet cum Concilio de reformatione Ecclesiæ in capite & in membris & de Curia etiam Romanæ reformatione; propositis ob eam rem XVIII. articulis, quorum postremus agit de decimis. Martinus electus fuit die XI. Novembris, & die XXI. coronatus. Die dein XXI. Martij in sessione XLIII. publicata sunt decreta à Summo Pontifice & Concilio statuta circa quosdam articulos ex octodecim propositis, & inter ceteros, circa articulum decimarum Papalium. Verùm decretum nomine Martini V. editum discrepat aliquantulum à decreto synodi, in eo scilicet quod respicit auctoritatem imponendi decimas & alia onera. Eam enim ad se trahit Pontifex, Concilium verò sibi arrogat. Quoad effectum tamen, utroque decreto idem prorsus statuitur, nimirum onera illa imponi non posse absque consensu Prælatorum. Hac decretorum discrepantia in eadem materia facit ut credam divisas fuisse sententias Summi Pontificis & Concilij, tandèmq; inter eos ita convenisse, ut utrinque decreta fierent, quibus sua jura Summo Pontifici servarentur, & sua item Concilio. Id quod in primis observandum est, neque antea acciderat. Sanè prætermitti non debet, decretum Concilij valde periclitatum esse, ac parum abfuisse quin perierit. Quippe descriptum non est in corpore Actorum, sed in calce, post confirmationem constitutionum Friderici II. Imperatoris, pudore videlicet prohibente ne collectores illud supprimerent. Sed præterea descriptum est integrum in Actis appellationis Vniversitatis Parisiensis.

Ee ij

Petron de Alliaco
p. 1. de Eccl. p.
p. 1. de Eccl. p.
p. 1. de Eccl. p.

Duareni lib. 6. c. 1.
de eccl. minist.
Molina in com-
ment. ad edictum.
Dei peritus dicit.

Pragmatica
B. Ludov. artic. 5.

Tom. II.